

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 23/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 173/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2012 faxovým podaním a 30. júla 2012 poštovou prepravou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 6 Co 173/2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu bol zaviazaný zaplatiť odporcovi, spoločnosti [REDACTED], istinu 3 917,98 € s príslušenstvom.

Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 11. januára 2012 č. k. 4 C/276/2011-54 zamietol návrh sťažovateľa, ktorým sa domáhal zrušenia tohto rozsudku, konštatujúc, že podmienky na vedenie rozhodcovského konania boli splnené.

Podľa okresného súdu sťažovateľ uzatvoril zmluvu o úvere podľa Obchodného zákonníka a peniaze vzal na výkon podnikania, preto nemá postavenie spotrebiteľa. Vylúčil aplikáciu zákonných ustanovení o spotrebiteľskom úvere.

Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa vôbec nezaoberal jeho námietkou o neprimeranosti a neopodstatnenosti poplatku za zmluvu, zákonného úroku, zmenkového úroku z hľadiska § 3 Občianskeho zákonníka s poukazom aj na § 265 Obchodného zákonníka, nereagoval na ňu, vôbec sa k aplikácii týchto zákonných ustanovení nevyjadril. Proti rozhodnutiu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal.

Okresný súd si podľa neho osvojil tvrdenie odporcu, že rozhodcovská doložka bola platne uzatvorená a bola súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru.

Sťažovateľ v odvolaní právne argumentoval neplatnosťou rozhodcovskej doložky § 39 Občianskeho zákonníka, pretože rozhodcovská zmluva neobsahuje priame určenie rozhodcu ad hoc alebo konkrétny spôsob jeho určenia, ale v konaní pred rozhodcovským súdom samotný súd ustanovil rozhodcu zapísaného v zozname rozhodcov. Takýto spôsob určenia rozhodcu s odkazom na rokovací poriadok Stáleho rozhodcovského súdu je spôsobom založenia súkromným súdom a sťažovateľ nevedel, ktoré konkrétne osoby sú akcionármi tejto spoločnosti, a to je podľa sťažovateľa obchádzaním zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ v odvolaní namietal právny záver súdu prvého stupňa, že zmluvu uzatvoril na účely použiť peniaze na podnikanie. Uzatvoril ju ako občan a peniaze potrebovala rodina, nie on na podnikanie. Pokiaľ ide o právny úkon – zmluva o úvere, uviedol, že uzatvoril zmluvu o pôžičke, prevzal v hotovosti peniaze a zaviazal sa ich vrátiť po uplynutí dohodnutej doby.

V ďalšom sťažovateľ uviedol, že „v odvolaní opísal situáciu tak, že podpísal zmenu, lebo by inak nedostal v hotovosti pôžičku, pri podpise zmluvy prevzal 2 700,- € a nie 3 917,98 €, nevšimol si, že má zaplatiť navyše poplatok za úver 730,- €, ktorý bol zahrnutý do istiny a následne z nej má platiť zmenkový úrok 0,25 % denne ako aj zákonný úrok 6 % ročne z istiny 3 917,98 €.

V odvolaní sa sťažovateľ domáhal aplikácie ust. § 3 OZ, pretože poplatok, zákonný úrok, zmenkový úrok sú v neprimeranej výške, neopodstatnené nároky v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Obč. zák. a s pravidlami poctivého obchodného styku v zmysle § 265 Obchodného zákonníka, v prípade posúdenia, že ide o obchodnoprávny vzťah...

Porušovateľ, ktorý o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 4 C276/2011 rozhodoval ako súd odvolací, potvrdil tento rozsudok po skutkovej i právnej stránke ako správny, a stotožnil sa s jeho dôvodmi. Vyvrátil námietku sťažovateľa o nesprávnej aplikácii Obchodného zákonníka tým, že sťažovateľ je podnikateľ, vystupoval ako podnikateľ a úver mu bol poskytnutý na podnikanie, preto zmluva je uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obch. zák. a sťažovateľ nemá postavenie spotrebiteľa...

Proti rozsudku porušovateľa, ktorý sťažovateľ prevzal 1.6.2012, podáva ústavnú sťažnosť, pretože mimoriadny opravný prostriedok, dovolanie, nie je prípustný...

... Sťažovateľ pokladá za nedostatočné odôvodnenie rozsudku, ktorým porušovateľ odpovedá na skutkové a právne argumenty, a to že zmluva o úvere vznikla medzi podnikateľskými subjektmi, pretože sťažovateľ uviedol účel použitia úveru na podnikanie a preto tento právny vzťah sa riadi Obchodným zákonníkom...

... Všeobecné sudy neuskutočnili prieskum materiálnej stránky rozhodcovského rozsudku tak, ako to vyššie uvádza sťažovateľ, postupovali nesprávne pri výklade a aplikácii ustanovení právneho predpisu, vyhli sa posudzovaniu tohto prípadu podľa zákona o spotrebiteľskom úvere č.129/2010 Z. z., (prípadne podľa § 3, § 39, 52 Obč. zák.) posudzovaniu neprimeraných podmienok... čím tento postup súdu vykazuje značný stupeň arbitrárnosti.

Sťažovateľ je toho názoru, že porušovateľ mu odoprel súdnu ochranu a jeho postup nie je namieste, ak ide o rozhodnutia a postupy, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd a najmä ak sťažovateľ sa domáha práv ochrany spotrebiteľa...

Tendenčnosť a vo výraznej miere sledovania len jednej línie právnych názorov spôsobili, že rozsudok porušovateľa je nepresvedčivý a pre svoju nedostatočnú odôvodnenosť vyvoláva účinky nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl.46 ods. 1 ústavy ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl.46 ods. 1 a právo podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co 173/2012 z 28.5.2012 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co 173/2012-81 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania.“

II.

Sťažovateľ k sťažnosti priložil rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 6 Co 173/2012, v odôvodnení ktorého krajský súd uviedol:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou [REDAKOVANÉ] z 27. 7. 2011 sp. zn. SR 06486/11. ...

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 2. 3. 2010 účastníci konania uzavreli zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. Na jej základe žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 2 700 eur, ktorý sa spolu s poplatkom 730 eur žalobca zaviazal žalovanému vrátiť v dvoch mesačných splátkach po 1 715 eur počnúc dňom 10. 4. 2010. V zmluve o úvere bol žalobca uvedený svojím obchodným menom, identifikačným číslom a miestom podnikania. Žalobca v zmluve prehlásil, že úver mu bol poskytnutý na výkon podnikania. Súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, s ktorými sa žalobca oboznámil, bola dohoda o vyplnení zmenky... Rozhodcovskú doložku si účastníci konania dojednali v zmysle čl. 15 Všeobecných podmienok úveru. Podľa nej všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, ako aj spory z dohody o vyplnení zmenky, bude riešiť Stály

rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou [REDACTED] ... Rozsudkom z 27. 7. 2011 sp. zn. SR 06486/11 Stály rozhodcovský súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 3 917,98 eur so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 24. 4. 2011 do zaplatenia, so zákonnými úrokmi vo výške 6 % od 30. 5. 2011 a s trovami konania 769,68 eur... Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Žalobca si vzal úver za účelom výkonu podnikania, a zmluva o úvere bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Žalobca preto nemá postavenie spotrebiteľa a predmetná zmluva o úvere nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na to podľa súdu prvého stupňa nemožno v prejednávanej veci použiť ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť v predmetnej veci vyplýva z rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere. Zmenka bola vystavená v súlade s ustanoveniami zmenkového a šekového zákona a má povahu zabezpečovacej zmenky k hlavnému záväzku, ktorým je záväzok zo zmluvy o úvere. Vzhľadom na tieto závery a s poukazom na § 497, § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. zák., § 3 ods. 1 § 4 ods. 1, § 31 ods. 3, § 33 ods. 2, § 40 ods. 1,2, § 41 ods. 3 zák. č. 244/2002 Z. z., § 52 ods. 4 Obč. zák., § 2 písm. a/ zák. č. 129/2010 súd prvého stupňa žalobu zamietol...

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie. Uviedol, že so žalovaným nepodpísal rozhodcovskú zmluvu. So Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru nebol oboznámený a ani ich nepodpísal. Rozhodcovská doložka neobsahuje priame určenie rozhodcu ad hoc alebo spôsob jeho určenia, ale v rozhodcovskom konaní ustanovil samotný rozhodcovský súd za rozhodcu [REDACTED] Tento spôsob určenia rozhodcu je obchádzaním zákona č. 244/2002 Z. z. a preto je rozhodcovská doložka neplatná podľa § 39 Obč. zák. Ďalej žalobca odvolaní poukázal na to, že so žalovaným uzavrel zmluvu o pôžičke, uzavrel ju ako občan a finančné prostriedky potreboval pre potrebu svojej rodiny. Pri podpise zmluvy prevzal v hotovosti finančne prostriedky. Preto nemôže ísť o zmluvu o úvere. Zmenku podpísal preto, lebo inak by mu žalovaný neposkytol pôžičku, ktorú súrne potreboval. ... Úroky požadované žalovaným sú neprimerane vysoké a sú v rozpore s dobrými mravmi a tiež so zásadami poctivého obchodného styku.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav veci, vyvodil z neho správny právny záver a svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje ich správnosť (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

K odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza, že v zmluve o úvere je žalobca špecifikovaný ako podnikateľ - živnostník s uvedením obchodného mena ([REDACTED] ...) a identifikačného čísla. Z toho je zrejmé, že v záväzkovom vzťahu založenom zmluvou o úvere vystupoval ako podnikateľ a úver mu bol poskytnutý pre účely podnikania. Zmluva o úvere bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák., čo je v nej aj uvedené. Preto žalobca nemá postavenie spotrebiteľa, ako to správne konštatoval súd prvého stupňa, a vo veci preto nemožno použiť ani zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. a/ zák. č. 129/2010), ani ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce ochranu spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Obč. zák.) a napokon nie je daný dôvod podania žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods.1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z. z. K tomu odvolací súd dodáva, že je síce možné, že žalobca poskytnutý úver použil pre potrebu svojej rodiny. Túto skutočnosť však v takom prípade žalovanému pri uzatváraní zmluvy o úvere neoznámil, čím ho v podstate uviedol do omylu. Žalovaný by mu úver v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. na tieto účely neposkytol. Rozhodujúce je podľa názoru odvolacieho súdu, že žalobca pri uzavieraní zmluvy o úvere žalovanému deklaroval, že potrebuje finančné prostriedky na účely podnikania. Nebolo povinnosťou žalovaného pred uzavretím zmluvy o úvere skúmať, na čo žalobca v skutočnosti úver použije a takéto skúmanie ani nebolo v jeho možnostiach.

V zmluve o úvere žalobca svojím podpisom potvrdil, že súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy. Rozhodcovská doložka je obsiahnutá v čl. 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že nebol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru.

V rozhodcovskej doložke sa účastníci dohodli, že v rozhodcovskom konaní bude rozhodovať jeden rozhodca. Ustanovenie rozhodcu samotným rozhodcovským súdom

umožňuje § 8 ods. 2 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z. Týmto postupom preto nedošlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 40 ods. 1 písm. g/ zák. č. 244/2002 Z. z.) a rozhodcovská doložka nie je neplatná.

V prejednávanej veci nebola preukázaná existencia žiadneho z dôvodov uvedených v § 40 ods. 1 písm. a/ až j/ zák. č. 244/2002 Z. z., na základe ktorých sa možno domáhať žalobou na súde zrušenia rozhodcovského rozsudku. Preto súd prvého stupňa a ani odvolací súd vecnú správnosť predmetného rozhodcovského rozsudku nemôže preskúmať. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že tu nie je ani dôvod podania žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z. z., pretože – ako je to uvedené vyššie – rozhodcovská doložka nie je neplatná.

Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podstata sťažnosti tkvie v tom, že sťažovateľ nie je spokojný s tým, že okresný súd v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (ďalej len

„rozhodcovský súd“), v ktorom vystupuje ako žalobca, zamietol jeho žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia rozhodcovského súdu a krajský súd toto rozhodnutie potvrdil. Krajskému súdu vyčíta, že nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a nezaoberal sa ani jeho skutkovou a právnou argumentáciou.

Podľa sťažovateľa *„všeobecné súdy neuskutočnili prieskum materiálnej stránky rozhodcovského rozsudku a postupovali nesprávne pri výklade a aplikácii ustanovení právneho predpisu, vyhli sa posudzovaniu tohto prípadu podľa zákona o spotrebiteľskom úvere č. 129/2010“*. Rozsudok krajského súdu preto považuje za arbitrárny.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu je dostatočná a presvedčivá. Krajský súd preskúmal prvostupňové rozhodnutie v rozsahu sťažovateľovho odvolania a reagoval na všetky jeho argumenty, v prvom rade ustálil, že sťažovateľ podpísal zmluvu o úvere ako podnikateľ – živnostník s uvedením obchodného mena. Úver mu preto nemohol byť poskytnutý na iné účely ako na podnikanie. Sťažovateľ preto v žiadnom prípade nemôže mať v tomto zmluvnom vzťahu postavenie spotrebiteľa a jeho zmluva o úvere sa teda nemôže riadiť ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a nepožíva teda ani ochranu podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka (ochrana spotrebiteľa). Ústavný súd teda nevidí príčinu na to, aby do namietaného rozhodnutia krajského súdu zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s rozsudkami všeobecných súdov nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie ním označených práv.

Uvedené úvahy možno zhrnúť tak, že závery krajského súdu sú dostačujúce a presvedčivé a v žiadnom prípade sa nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2013